

UCHWAŁA

Dnia 8 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Gudowski (przewodniczący)

SSN Marta Romańska

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

Protokolant Bożena Kowalska

w sprawie z wniosku S. K. i A. K.
przy uczestnictwie D. D. i Banku (...) S.A. z siedzibą w K.
z udziałem prokuratora Prokuratury Regionalnej w K. Małgorzaty Słowińskiej
delegowanej do Prokuratury Krajowej
o wpis prawa własności i wpis hipoteki umownej w księdze wieczystej Kw (...),
po rozstrzygnięciu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu jawnym
w dniu 8 listopada 2019 r.,
zagadnienia prawnego
przedstawionego przez Sąd Okręgowy w O.
postanowieniem z dnia 28 marca 2019 r., sygn. akt II Ca (...),

"Czy w sprawie dotyczącej wydania przez Sąd zgody na zbycie nieruchomości położonej w Polsce przez pełnoletnią osobę fizyczną, nieposiadającą z przyczyn spowodowanych chorobą zdolności do czynności prawnych w świetle prawa innego kraju unijnego, "rozstrzygnięcie dotyczy praw rzeczowych na nieruchomości położonej w Rzeczypospolitej Polskiej" w rozumieniu art 1110² k.p.c., co skutkowałoby stwierdzeniem właściwości wyłącznej sądu polskiego, a w konsekwencji czy dla dokonania przez opiekuna takiej osoby sprzedaży jej nieruchomości położonej w Polsce wystarczająca jest zgoda udzielona przez sąd wskazanego powyżej kraju, czy też w związku z jurysdykcją wyłączną sądu polskiego (art. 1110² k.p.c) konieczna jest tu uprzednia zgoda polskiego sądu opiekuńczego?"

podjął uchwałę:

Udzielenie przez sąd zezwolenia na zbycie nieruchomości położonej w Polsce przez osobę pełnoletnią, pozbawioną zdolności do czynności prawnych, nie stanowi "rozstrzygnięcia

**dotyczącego praw rzeczowych na nieruchomości położonej
w Rzeczypospolitej Polskiej" w rozumieniu art. 1110² k.p.c.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy S. K. i A. K. wystąpili do Sądu Rejonowego w O. z wnioskiem o ujawnienie ich w księdze wieczystej nr (...), jako właścicieli we wspólności ustawowej małżeńskiej zabudowanej nieruchomości położonej w S. oraz o dokonanie wpisu hipoteki umownej.

Wniosek ten referendarz sądowy oddalił postanowieniem z dnia 28 września 2018 r. Po wniesieniu przez wnioskodawców skargi na jego orzeczenie, tej samej treści postanowienie wydał w dniu 3 grudnia 2018 r. Sąd Rejonowy w O. Okoliczności faktyczne sprawy nie budziły wątpliwości. W dziale II księgi wieczystej nr (...) jako właściciel wpisany jest D. D., obywatel niemiecki, który obecnie nie ma zdolności do czynności prawnych. Jego opiekunem, ustanowionym przez Sąd Rejonowy (Amtsgericht) w L., jest adwokat E. H., który sprawuje pieczę nad majątkiem podopiecznego i reprezentuje go w zakresie powierzonych mu obowiązków w sądzie i poza sądem. Sąd Rejonowy w L. postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2018 r. udzielił opiekunowi D. D. zgody na zawarcie z wnioskodawcami ostatecznej umowy kupna sprzedaży nieruchomości podopiecznego, zgodnie z zawartą z nimi umową przedwstępną sprzedaży z dnia 8 marca 2018 r., oraz na wszystkie czynności prawne zawarte w treści tej umowy.

W dniu 27 czerwca 2018 r. D. D., za którego działał opiekun, zastępowany przez pełnomocnika, sprzedał wnioskodawcom nieruchomość objętą księgą wieczystą nr (...) do wspólności ustawowej małżeńskiej. Wnioskodawcy w umowie tej ustanowili na zakupionej nieruchomości hipotekę do kwoty 180 000 zł na rzecz (...) Banku S.A. w K., jako zabezpieczenie spłaty wierzytelności wynikającej kredytu mieszkaniowego zaciągniętego w tym banku.

Za przeszkodę do dokonania żądanych wpisów Sąd pierwszej instancji uznał nieważność umowy sprzedaży spowodowaną niezyskaniem przez opiekuna uczestnika D. D. zgody polskiego sądu rodzinnego na zawarcie umowy zbycia nieruchomości położonej w Polsce. Wskazał, że wprawdzie zasadą wynikająca z

art. 1045 k.p.c. jest uznawanie z mocy prawa orzeczeń sądów państw obcych wydanych w sprawach cywilnych, jednak tylko wtedy, kiedy nie występują przeszkody wymienione w art. 1146 k.p.c. W rozpatrywanym wypadku wystąpiła przeszkoda przewidziana w art. 1146 § 1 pkt 2 k.p.c., ponieważ Sąd Rejonowy w L., udzielając opiekunowi D. D. zgody na dokonanie sprzedaży nieruchomości podopiecznego, orzekł w sprawie zastrzeżonej w art. 1110² k.p.c. do wyłącznej jurysdykcji sądów polskich, sprawa ta dotyczyła bowiem prawa rzeczowego na nieruchomości. Wyłączną jurysdykcję sądu położenia nieruchomości w sprawach o prawa rzeczowe i posiadanie nieruchomości Sąd Rejonowy uznał za wynikającą także z treści art. 24 pkt 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.Urz.U.E.L. nr 351, str. 1 - powoływane jako „rozporządzenie Bruksela I bis”). Zwrócił również uwagę, że pojęcie praw rzeczowych na nieruchomości na gruncie rozporządzenia Bruksela I bis podlega wykładni autonomicznej. Do spraw prawa rzeczowe należą np. sprawy dotyczące zniesienia współwłasności nieruchomości przez sprzedaż, której ma dokonać powiernik. Udzielenie zgody na sprzedaż nieruchomości przez opiekuna jej właściciela, niemającego zdolności do czynności prawnych, również zaliczył do tej kategorii spraw, przyjmując, że Sąd Rejonowy w L. nie był władny do udzielenia zgody na rozporządzenie nieruchomością w S. wiążącej polskie sądy.

Sąd stwierdził, że nieudzielenie zgody na zawarcie umowy przez właściwy sąd spowodowało skutek przewidziany w art. 58 § 2 k.c., tj. niepodlegającą konwalidacji nieważność umowy sprzedaży, czego konsekwencją była niedopuszczalność uwzględnienia wniosku o ujawnienie kupujących jako właścicieli nieruchomości, a także wniosku o wpis hipoteki ustanowionej przez nabywców na tej nieruchomości.

Postanowienie to wnioskodawcy zaskarżyli apelacją, w której kwestionowali prawidłowość oceny, że postanowienie sądu niemieckiego, wyrażające zgodę na sprzedaż nieruchomości przez opiekuna upośledzonego umysłowo podopiecznego będącego Niemcem i przebywającego na terenie Niemiec nie może być podstawą zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości położonej w Polsce. W apelacji zawarli

również wniosek o wystąpienie przez Sąd odwoławczy do Sądu Najwyższego o rozstrzygnięcie problemu powstałego w sprawie.

Sąd Okręgowy w Opolu powziął poważne wątpliwości, które ujął w przedstawionym zagadnieniu prawnym. W uzasadnieniu wyjaśnił, że trudności interpretacyjne wywołuje art. 1110² k.p.c. który - rozumiany jedynie na poziomie wykładni językowej może prowadzić do wniosku, że wyrażenie zgody na sprzedaż nieruchomości przez opiekuna osoby niemającej zdolności do czynności prawnych stanowi sprawę dotyczącą praw rzeczowych na nieruchomości. Dla takiej sprawy zastrzeżona jest jurysdykcja wyłączna sądów polskich. Natomiast odczytanie tego przepisu z zastosowaniem wykładni systemowej, celowościowej i funkcjonalnej skłania do poglądu, że przedmiotem postępowania o zezwolenie na dokonanie czynności przez opiekuna w imieniu osoby niemającej zdolności do czynności prawnych jest ocena zgodności planowanej czynności z dobrem osoby podlegającej opiece, a nie zagadnienia prawnorzeczowe. Wymaganie uzyskania zgody nie wynika z prawa rzeczowego, lecz z prawa opiekuńczego, przy czym względy celowościowe związane ze znajomością realiów funkcjonowania podopiecznego oraz koniecznością stosowania niemieckiego prawa materialnego przemawiają za korzystniejszymi dla podopiecznego skutkami przyjęcia jurysdykcji sądu opiekuńczego jego miejsca pobytu.

Sąd pytający ustosunkował się też do zarzutów apelujących, którzy wskazywali na konieczność zastosowania w sprawie prawa unijnego lub Konwencji haskiej z dnia 13 stycznia 2000 r. o międzynarodowej ochronie osób pełnoletnich, i stwierdził, że zagadnienie jurysdykcji w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie czynności prawnej w imieniu osoby pozbawionej zdolności do czynności prawnych nie zostało uregulowane w prawie unijnym; w Polsce nie obowiązuje jeszcze wskazywana przez skarżących Konwencja haska, wobec czego powoływanie się na jej postanowienia jest bezskuteczne.

Prokurator Prokuratury Regionalnej w K. złożył wniosek o udzielenie odpowiedzi, że do udzielenia zgody na zbycie przez pełnoletnią osobę fizyczną, nieposiadającą zdolności do czynności prawnych, nieruchomości położonej w Rzeczypospolitej Polskiej wyłącznie właściwy jest sąd polski.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przedstawione zagadnienie dotyczy skuteczności na obszarze Polski postanowienia sądu niemieckiego o zezwoleniu na sprzedaż nieruchomości, udzielonego przez sąd niemiecki opiekunowi zamieszkałej na obszarze Niemiec osoby, która nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych.

Nie jest to problematyka, którą w Polsce reguluje prawo Unii Europejskiej - rozporządzenie Bruksela I bis w art. 1 ust. 2 lit. a wyłącza z zakresu swego zastosowania sprawy dotyczące m.in. stanu cywilnego, zdolności prawnej lub zdolności do czynności prawnych osób fizycznych. Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z dnia 3 października 2013 r. C-386/12 w sprawie S.J. Schneidera (ECLI:EU:C:2013:633) potwierdził, że wyłączenie to obejmuje także postępowanie o wyrażenie przez sąd zgody na zbycie nieruchomości w wypadku, kiedy zbywca nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych. Jak słusznie stwierdził Sąd Okręgowy - nie weszła jeszcze w życie powoływana przez skarżących w apelacji Konwencja z dnia 13 stycznia 2000 r. o międzynarodowej ochronie osób pełnoletnich. Materii tej nie obejmuje także Rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. w sprawie jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 Bruksela II a (2201/2003) (Dz.Urz.UE.L. 338, str. 1-29).

W związku z tym skutki, jakie wywołuje w Polsce orzeczenie zagranicznego sądu o wyrażeniu zgody na zbycie przez osobę pozbawioną pełnej zdolności do czynności prawnych, zamieszkującą w tym kraju, nieruchomości położonej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej - są oceniane z zastosowaniem art. 1145 i nast. k.p.c. Orzeczenie takie podlega uznaniu automatycznemu, chyba że zachodzą przeszkody określone w art. 1146 k.p.c. Sąd Okręgowy poszukuje odpowiedzi na wątpliwość, czy rozpatrywanym wypadku orzeczenie sądu niemieckiego zezwalające opiekunowi na zbycie nieruchomości podopiecznego nie narusza art. 1146 § 1 pkt 2 k.p.c., a więc czy sąd niemiecki nie orzekł w sprawie należącej na podstawie art. 1110² k.p.c. do wyłącznej jurysdykcji sądów polskich z uwagi na to, że przedmiot umowy, której dotyczyła zgoda, stanowiło prawo

rzeczowe. W swoich rozważaniach Sąd Okręgowy wykluczył jako ewentualną podstawę wyłącznej jurysdykcji sądów polskich art. 1107¹ k.p.c., słusznie przyjmując, że ten przepis odnosi się do spraw, w których wyłącznym przedmiotem rozstrzygnięcia są prawa rzeczowe, np. o zasiedzenie, dotyczące zarządu związanego ze współwłasnością lub użytkowaniem, o zniesienie współwłasności, o ustanowienie drogi koniecznej i służebności przesyłu, a także sprawy rozpoznawane w postępowaniu wieczystoksięgowym.

Niewątpliwie przepisy art. 1107¹ k.p.c. i art. 1110² k.p.c. są ze sobą powiązane, uzupełniają się i wspólnie tworzą reżim jurysdykcji wyłącznej sądów polskich w sprawach dotyczących nieruchomości, rozpoznawanych w postępowaniu nieprocesowym (spraw procesowych dotyczy analogicznej treści art. 1103⁸ k.p.c.). Artykuł 1107¹ k.p.c. stanowi podstawę jurysdykcji krajowej wyłącznej w sprawach o prawa rzeczowe na nieruchomości i o posiadanie nieruchomości, natomiast art. 1110² k.p.c. ustanawia wyłączną jurysdykcję krajową w sprawach rozpoznawanych w postępowaniu nieprocesowym w zakresie, w którym rozstrzygnięcie dotyczy praw rzeczowych na nieruchomości lub posiadania nieruchomości położonej w Rzeczypospolitej Polskiej.

Sprawa o wyrażenie zgody na dokonanie czynności prawnej w imieniu osoby niemającej zdolności do czynności prawnych, nawet jeśli czynność ta dotyczy nieruchomości położonej w Polsce, nie mieści się w zakresie art. 1107¹ k.p.c., ponieważ jej głównym przedmiotem nie są prawa rzeczowe, lecz czynność nadzorcza z zakresu opieki i kurateli, skojarzona jedynie z prawem rzeczowym przez przedmiot umowy, której dotyczy zgoda. W sprawach z zakresu opieki i kurateli jurysdykcję normuje art. 1107 k.p.c., nieprzewidujący wyłączności sądów polskich.

Ocena nie jest jednak tak jednoznaczna jeśli jako jej kryterium posłuży art. 1110² k.p.c., którego wykładnią jest przedmiotem przedstawionego zagadnienia prawnego. Przepis ten dotyczy innych spraw nieprocesowych, w których rozstrzygnięcie dotyczy praw rzeczowych na nieruchomości lub jej posiadania. Owe inne sprawy wyróżnia to, że nie są w całości sprawami o prawa rzeczowe na nieruchomościach bądź o posiadanie nieruchomości w Polsce, ale częściowo praw

tych lub posiadania dotyczą. Zalicza się do nich przykładowo sprawy spadkowe lub działowe, a więc sprawy, w których zasadniczym zagadnieniem są kwestie dziedziczenia majątku lub rozdzielenia między współwłaścicieli przedmiotu lub przedmiotów wspólnych praw, wśród których są także prawa rzeczowe na nieruchomościach lub posiadanie nieruchomości położonych na terenie Polski. Jurysdykcja wyłączna obejmuje wówczas tylko część sprawy związaną z prawami rzeczowymi lub posiadaniem takiej nieruchomości.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego art. 1110² k.p.c. nie był dotychczas przedmiotem wypowiedzi. W judykaturze sądów powszechnych zagadnienie analogiczne do przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Opolu rozstrzygał Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 12 lutego 2010 r. (I ACa 826/09, baza Lex nr 164956). Na podstawie poprzednio obowiązującego art. 1102 § 1 zd. 2 k.p.c. przyjął, że sprawa o wyrażenie zgody na zbycie współwłasności nieruchomości w Polsce objęta była wyłączną jurysdykcją sądów polskich, ponieważ zgoda dotyczyła rozporządzenia prawem rzeczowym do nieruchomości znajdującej się na terenie Polski i ten element decydował o jurysdykcji wyłącznej. Sąd odwołał się do analogii z poglądem utrwalonym w sprawach spadkowych, powołując postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 1970 r. (I CR 3/70, PiP 1971/12, str. 1087) oraz z dnia 13 października 1986 r. (I CR 272/86, OSNCP 1987 r., nr 12, poz. 213). Prawdopodobnie zastosowanej analogii wydaje się jednak wątpliwa. Postępowanie spadkowe mające za przedmiot spadek obejmujący prawo rzeczowe na nieruchomości w Polsce bezpośrednio rozstrzyga o tym, kto uzyskał to prawo w drodze dziedziczenia. Natomiast zgoda na dokonanie przez opiekuna sprzedaży składnika majątku podopiecznego stanowi jedynie przesłankę do zmiany w zakresie podmiotu tego prawa, nie przesądza natomiast, że jakkolwiek zmiana ostatecznie nastąpi.

Pogląd, że sprawa o wyrażenie przez sąd zgody na zbycie nieruchomości nie jest sprawą dotyczącą tej nieruchomości w rozumieniu przepisów normujących zakres jurysdykcji wyłącznej wyraził też Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z dnia 3 października 2013 r. w sprawie S.J. Schneidera, której przedmiotem było zezwolenie obywatelowi węgierskiemu o ograniczonej zdolności do czynności prawnych na sprzedaż udziału w nieruchomości wspólnej położonej w Bułgarii.

Trybunał badał, czy sprawa tego rodzaju mieści się w zakresie jurysdykcji wyłącznej przewidzianej w art. 22 pkt 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U.U.E.L.2001.12.1 - dalej - rozporządzenie Bruksela I). Rozgraniczył sądowe zezwolenie na sprzedaż nieruchomości od samej sprzedaży i stwierdził, że postępowanie o udzielenie zezwolenia na zbycie służy przede wszystkim ochronie osoby i interesów zbywcy, odnosi się więc do zdolności do czynności prawnych i ustawowego przedstawicielstwa osób fizycznych w rozumieniu art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Bruksela I, wyłączonych z zakresu jego stosowania, nie zaś do praw rzeczowych na nieruchomości, o których mowa w art. 22 pkt 1 tego rozporządzenia. Istotę rozgraniczenia doprecyzowuje wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 16 listopada 2016 r. wydany na podstawie przepisów rozporządzenia Bruksela I bis w sprawie Wolfganga Schmidta przeciwko Christiane Schmidt (C-417/15, ECLI:EU:C:2016:881). Przedmiotem postępowania była kwestia jurysdykcji sądu austriackiego w sprawie wytoczonej przez opiekuna w imieniu powoda zamieszkałego w Austrii przeciwko mieszkającej w Niemczech córce, obdarowanej przez powoda nieruchomością w Wiedniu. Sprawa toczyła się o stwierdzenie nieważności umowy darowizny z uwagi na brak zdolności do czynności prawnych darczyńcy. W tym wypadku Trybunał ocenił, że powództwo nie podpada od wyłączenie przewidziane w art. 1 ust. 2 lit a rozporządzenia Bruksela I bis, ponieważ kwestia zdolności do czynności prawnych ma charakter zagadnienia wstępnego, a nie głównego przedmiotu powództwa; tym jest ważność umowy darowizny. Na marginesie warto zauważyć, że Trybunał nie stwierdził jednak, aby wskazany przedmiot powództwa uzasadniał zastosowanie wynikającej z art. 24 pkt 1 rozporządzenia jurysdykcji wyłącznej kraju, w którym znajduje się nieruchomość. W jego ocenie sprawa o stwierdzenie nieważności umowy darowizny nie jest tak ściśle i bezpośrednio związana z prawem rzeczowym, aby uzasadniać jurysdykcję wyłączną sądów kraju położenia nieruchomości. Powództwo w tym wypadku wykazuje charakter mieszany, dominuje w nim jednak element obligacyjny, który miał doprowadzić do uzyskania prawa rzeczowego.

Argumenty podniesione w obydwu orzeczeniach, jakkolwiek nie odnosiły się do art. 1110² k.p.c., jednak powinny być wzięte pod uwagę przy jego wykładni ze względu na swoją trafność merytoryczną. Celem sprawy o zezwolenie przez sąd na zbycie nieruchomości przez osobę o ograniczonej zdolności do czynności prawnych nie jest ingerencja w prawo do nieruchomości i nie o nim orzeka sąd. Postępowanie poświęcone jest zbadaniu, czy zachodzą przesłanki do zezwolenia na dokonanie sprzedaży (czy innej czynności dotyczącej rozporządzenia bądź obciążenia składnika majątku osoby niemającej pełnej zdolności do czynności prawnych) ze względu na dobro osoby, nad którą sprawowana jest opieka. Rodzaj składnika majątkowego, którego czynność dotyczy nie wpływa na zakres i kierunek oceny. Niezależnie więc od tego czy chodzi o sprzedaż nieruchomości, czy o inną czynność wymagającą zgody sądu - przedmiotem badania są te same okoliczności dotyczące jej celowości i korzyści, jakie przyniesienie osobie niedysponującej pełnią zdolności do czynności prawnych. Sąd bada wprawdzie także treść zamierzonej umowy, może wyznaczyć warunki graniczne, które muszą zostać zachowane przy jej zawarciu, jednak wyrażenie zgody na jej dokonanie nie powoduje żadnych zmian w stosunkach majątkowych podopiecznego, a jedynie je umożliwia. Nie zobowiązuje także opiekuna do wykorzystania udzielonej mu zgody. Decyzje dotyczące praw na nieruchomości lub posiadania przedmiotu czynności - w rozpatrywanym wypadku rozporządzenie nieruchomością położoną w Polsce - pozostają w gestii stron tej czynności. Artykuł 1110² k.p.c. ustanowił tymczasem jurysdykcję wyłączną sądów polskich w postępowaniach nieprocesowych, w których rozstrzygnięcie dotyczy praw rzeczowych na nieruchomości lub posiadania nieruchomości położonej w Rzeczypospolitej Polskiej, a więc w takich postępowaniach, w których sąd rozstrzyga o tych prawach, co jednak nie wyczerpuje całości przedmiotu rozpoznawanej sprawy, gdyż jej przedmiot ma charakter mieszany. Tego rodzaju powiązanie nie występuje w sprawie o udzielenie zgody na zbycie nieruchomości przez opiekuna osoby niemającej pełnej zdolności do czynności prawnych; w tym wypadku sąd rozstrzyga o zagadnieniach opiekuńczych, a nie o prawach rzeczowych bądź posiadaniu nieruchomości, nawet jeżeli takie prawa ostatecznie, w wyniku wykorzystania udzielonej zgody, staną się przedmiotem czynności prawnej objętej zgodą.

Zwrócić też należy uwagę na praktyczny aspekt przyjętego kierunku wykładni. Podnosił go również Sąd Okręgowy przedstawiając rozpatrywane zagadnienie. Oczywiście jest, że sąd opiekuńczy miejsca zamieszkania osoby nie mającej pełnej zdolności do czynności prawnych, który ustanowił opiekuna, umieścił podopiecznego w domu opieki i sprawuje nadzór na prawidłowością wykonywania opieki nad nim, jest najlepiej zorientowany w jego sytuacji życiowej, realiach funkcjonowania, perspektywach, majątku i potrzebach, a więc tych wszystkich okolicznościach, które mają istotne znaczenie przy podejmowaniu decyzji o wyrażeniu zgody na dokonanie czynności prawnej rozporządzającej lub obciążającej majątek podopiecznego. Ponadto sprawa taka, niezależnie od miejsca jej rozpoznania, rozpatrywana jest z zastosowaniem prawa kraju, w którym podopieczny ma miejsce pobytu. Prawem tym swobodniej włada właściwy dla pozwanego sąd opiekuńczy. Sąd miejsca położenia nieruchomości mógłby zapewne bardziej kompleksowo oszacować i określić koszty oraz inne obowiązki jakie łączą się z własnością tej nieruchomości, jednak tymi danymi w dostatecznym zakresie dysponuje również opiekun.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. podjął uchwałę jak na wstępie.

jw